

ERVARINGEN VAN OUDEREN DIE DEELNEMEN AAN HET VLAAMSE ZORG PROEFTUINEN PROGRAMMA

Brys C¹, De Vriendt P^{1,2} & Gorus E^{1,3} namens KIO*

1. Departement Frailty in Ageing (FRIA) onderzoeksgroep, Faculteit geneeskunde en farmacie, Vrije Universiteit Brussel, Brussel
2. Opleiding Ergotherapie, Arteveldehogeschool, Gent
3. Dienst geriatrie, Universitair Ziekenhuis Brussel, Brussel

INLEIDING

In 2013 werd het Vlaamse Zorg Proeftuinen (ZPT) programma gelanceerd met als doel nieuwe zorg-, hulpprocessen en -producten in de ouderenzorg te faciliteren, gericht op langer zelfstandig thuis wonen. Zes ZPT-platformen (AIPA, AzoB, CareVille, InnovAGE, LiCalab en ONLINE buurten), werden hiervoor opgericht, ter ondersteuning van oorspronkelijk 23 innovatieprojecten. De platformen bouwden een testpanel op met hoofdzakelijk ouderen. Op platformniveau worden activiteiten voor de betrokken ouderen georganiseerd. Ouderen worden tevens actief betrokken binnen innovatieprojecten, dit om innovaties zo optimaal mogelijk af te stemmen op de echte noden en behoeften van deze doelgroep. Inzichten in de ervaringen van ouderen die deelnemen aan het ZPT-programma levert interessante en relevante informatie op voor diverse actoren.

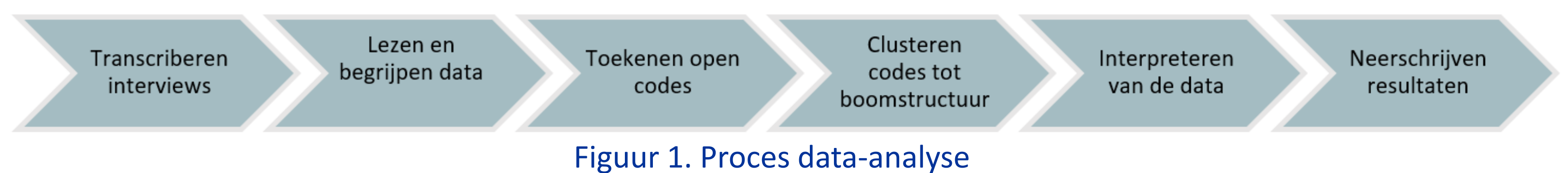
METHODE

Dataverzameling

- Kwalitatief onderzoek, semigestructureerde interviews
- Inclusiecriteria:
 - Heterogene mix van ouderen (60+) op basis van bio-psycho en sociale kwetsbaarheid volgens de Tilburg Frailty Indicator, GDS-5 en Eenzaamheidsschaal De Jong Gierveld
 - Min. 2/3 nam reeds deel aan een activiteit op projectniveau
- Exclusiecriteria:
 - Ernstige cognitieve stoornis

Data-analyse

- Nvivo11
- Gebaseerd op de hermeneutisch fenomenologische benadering volgens Heidegger
- Drie onafhankelijke onderzoekers betrokken

Figuur 1. Proces data-analyse

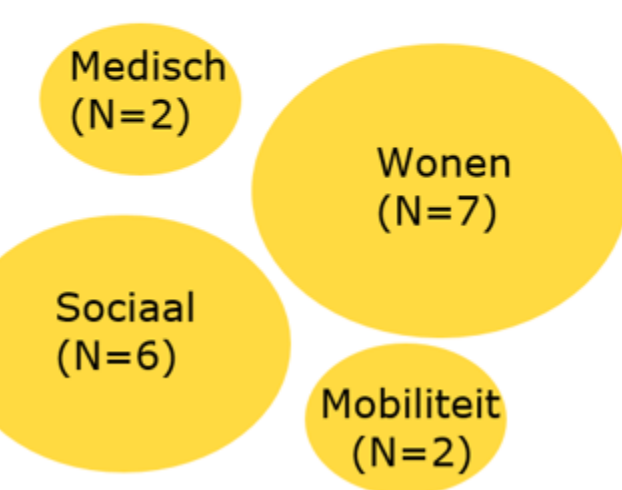
RESULTATEN

Achtergrondinformatie deelnemers

Tabel 1. Kenmerken deelnemers

Criteria deelnemers	N= 24
Leeftijd (gem) [min-max]	75,9 jaar [61-92]
Geslacht (v/m)	17/7
Participatie op platformniveau (ja/nee)	19/5
Participatie op projectniveau (ja/nee)	16/8
Duurtijd deelname [min-max]	[14 dagen – 3 jaar]

Type projecten

Tabel 2. Aard en niveau van participatie volgens de participatieladder van Edelenbos

Wijze van deelname	Niveau van participatie
Geïnformeerd worden	1
Leren werken met een product	1
Gebruik maken van een dienst	1
Vrijwilliger zijn binnen het platform of project	1
Naar een spreker luisteren en nadien je probleem naar voorbrengen	2-3
Er worden zaken voorgesteld en hierop aangeven of je het zou gebruiken	2-3
Mening geven over een aangebracht onderwerp	2-3
Mening geven over een bepaald product	2-3
Uittesten van een product	2-3
Ervaren knelpunten oplijsten	2-3
Evaluatie over een product	2-3
Eindverslag opmaken na uitgebreide testing van een product	2-3
Over een onderwerp praten en zelf met ideeën afkomen	3
Input geven over waar nood aan is	3-4

1= informeren; 2= consulteren; 3= adviseren; 4= co-produceren en 5= meebeslissen.

Invloed ZPT-programma op betrokken deelnemers

Verklaringen:

Deelnemer neemt nog niet lang of nam nog niet vaak deel
Deelnemer heeft geen verwachtingen of noden

“Meestal is dat een gezellige boel. En je leert er terug andere mensen kennen. Je sociaal contact wordt breder.”

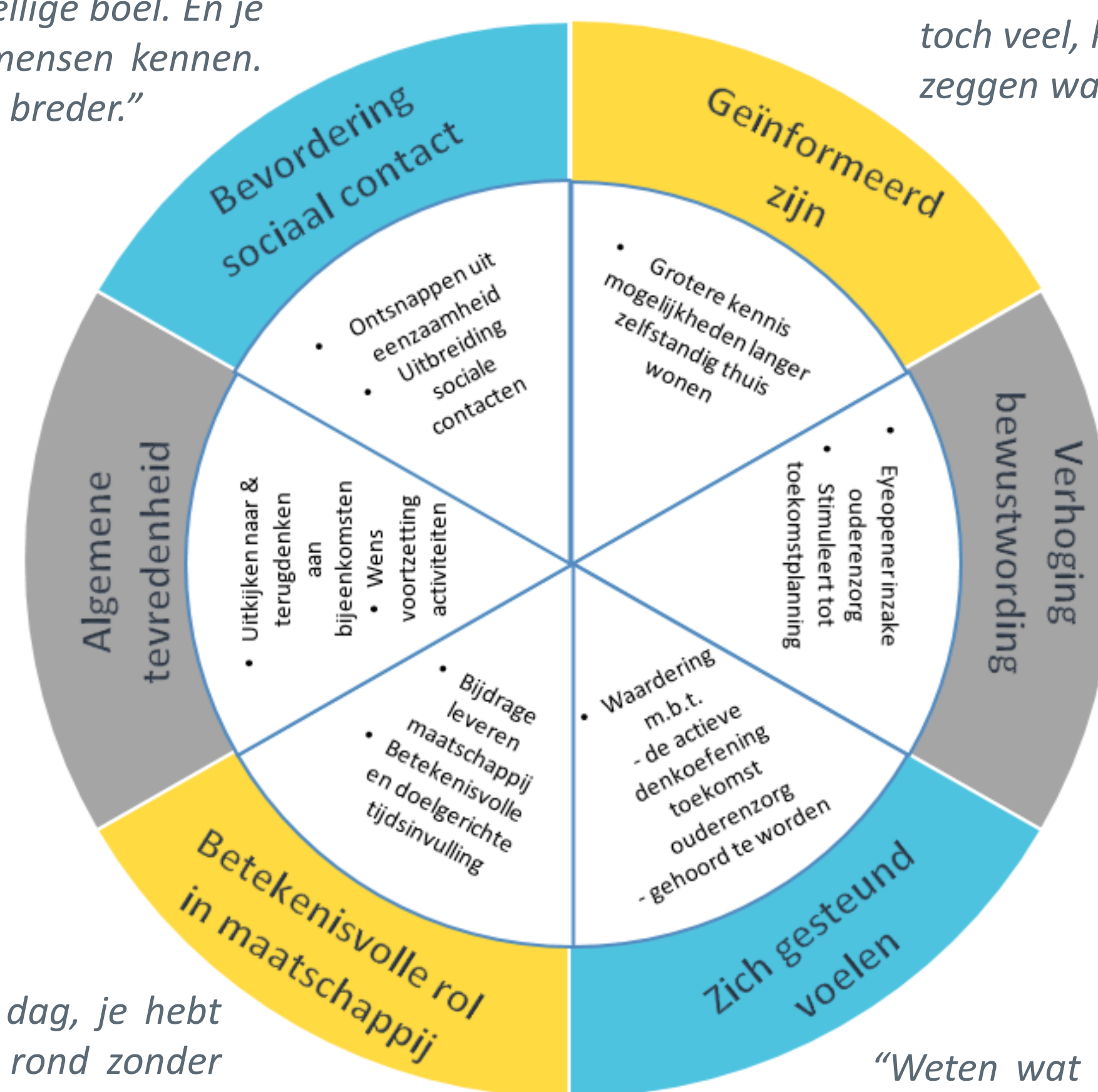
“Je gelukkiger en content erin te voelen. Kijk we komen nu van de namiddag naar hier. Je moet je gereed maken, dat plannen om naar hier te komen en als je thuiskomt ja je dag is bijna om hé, je kunt er nog eens op terugdenken.”

“Je hebt een uitnodiging, uw dag, je hebt een doel. Veel mensen lopen rond zonder één doel, zonder één motief, geen nut meer hebben, die dan verloren lopen, helemaal weg maar ik zeg het je lijkt zo'n dingen vind ik zeer interessant dat dat begonnen is.”

“Ik heb nog iemand die mij belde gisteren van mijn moeder is niet goed, die is ook zo oud als ik, ik zeg allé, je kunt toch veel, kom eens af, ga eens aan jou zeggen wat er allemaal bestaat.”

“Dat is voor mij echt een eyeopener zo van mensen van alle soorten mensen rijke, arme, schuchtere, geavanceerde toch wel de drempel, echt zo de 65+ die worden op de drempel geplaatst.”

“Weten wat mogelijk is dat geeft je een gerustheid, een onbezorgdheid, een vertrouwen, die angst gaat weg.”

Figuur 2. Gepercipieerde invloed door deelname aan het ZPT-programma

BESLUIT

Het betrekken van ouderen binnen het ZPT-programma kan naast interessante informatie voor ontwikkelaars van innovaties, ook positieve effecten opleveren voor ouderen. Deze win-win situatie pleit ervoor om, ook buiten het ZPT-programma, ouderen (blijvend) actief te betrekken als innovatiepartner, rekening houdend met de mogelijkheden en verwachtingen van de oudere zelf.

